

PROJEKT STELLA – UDRŽITELNÁ DOPRAVA V EVROPĚ A SPOJENÍ A SPOLUPRÁCE S AMERIKOU

STELLA je tematický síťový projekt Pátého rámcového programu Evropské komise pro výzkum a vývoj. STELLA je akronymem pro *Sustainable Transport in Europe and Links and Liaisons with America* (Udržitelná doprava v Evropě a spojení a spolupráce s Amerikou). Projekt je zaměřen na společné otázky transatlantického dopravního výzkumu. Délka trvání projektu je tři roky a projekt byl započat v lednu 2002. Síť projektu je koordinována Svobodnou univerzitou Amsterodam a řízena Generálním ředitelstvím Evropské komise pro energii a dopravu (DG TREN).

STELLA usiluje o vytváření přidané hodnoty z výměny poznatků a o podporu společných výzkumných přístupů z obou stran Atlantiku, které nebudou přínosem pouze pro výzkumnou komunitu, ale také v zájmu politické sféry a průmyslových organizací. Severoameričtí účastníci pocházejí ze sítě projektu STAR (Sustainable Transportation Analysis and Research (Analýzy a výzkum udržitelné dopravy)) a jsou podporováni Národním vědeckým fondem (National Science Foundation).

Síť STELLY se zaměří na pět hlavních oblastí jako na rozhodující pole zájmu transatlantické tematické sítě v oblasti dopravy. Dané zájmové skupiny se zaměří na tato témata a převezmou odpovědnost za účinné ošetření daných stěžejních témat prostřednictvím konferencí, elektronickou výměnou apod. Každá zájmová skupina, která má společné vedoucí z Evropy a Severní Ameriky, vytvoří četné programové dokumenty (zprávy o řešení), ve kterých budou systematicky mapovány společné a protikladné přístupy v Evropě a Severní Americe.

STELLA propojuje výzkumné instituce, univerzity, průmyslové a veřejné úřady z oboru dopravy jak z Evropy, tak ze Severní Ameriky. Projekt vytvoří institucionální platformu pro výměnu vědeckých informací, zkušeností a výzkumnou kooperaci. Pomůže rozvinout lepší pochopení dopravního chování jak v Evropě, tak v Severní Americe. To pak pomůže rozvinout a vytvořit podmínky pro aplikovaný srovnávací výzkum.

Zájmová skupina 1: globalizace, e-ekonomika a obchod

(*Cristina Capinery (Evropa) / Tom Leinbach (Severní Amerika)*)

Tato skupina se zaměřuje na dopravní a obchodní důsledky historické změny t-ekonomiky (tzv. dopravní ekonomika (Transportation Economy)) na e-ekonomiku (elektronická ekonomika (Electronic Economy)). Někteří lidé vidí velkou příležitost k nahrazení fyzického transportu nemateriálním transportem, zatímco jiní v našem věku globalizace tvrdí opak. Je zde velký prostor pro výměnu informací především z pohledu srovnávacích analýz mezi Evropou a Severní Amerikou.

Zájmová skupina 2: ICT (informační a komunikační technologie), vývoj a dopravní systém

(*Andy Gillespie (Evropa) / Don Janelle (Severní Amerika)*)

Drastické změny v moderní technologii, především na poli informační a komunikační technologie (ICT – information and communication technology), vyvolaly mnoho výzkumných a politických otázek v sektoru dopravy. Tato zájmová skupina se snaží provést srovnávací analýzy způsobů, jakými se informační a komunikační technologie proplétají s novými způsoby života a práce uvnitř metropolitních regionů, tvořících složitou směs nahrazování dopravy a podporujících a generujících účinků. To bude činěno také ve spolupráci s ATLANTIC, což je nová IST (technologie informační společnosti) (Information Society Technologies) síť oslovující telematickou a ITS komunitu.

Zájmová skupina 3: společnost, chování a soukromá / veřejná doprava

(*Georg Rudinger (Evropa) / Kieran Donaghy (Severní Amerika)*)

Je stále více rozpoznatelné, že moderní životní styly bohatých společností nevedou k udržitelným výsledkům. To se týká také dopravního chování. Sociální změny působí na dopravu a jsou ovlivňovány dopravou. Vzory dopravního chování jsou v úzkém vzájemném působení se

společenskými hodnotami a individuálními postoji spojeny komplikovanými způsoby s významnými společenskými trendy jako jsou přebírání předměstských životních stylů, stárnutí populace a úpadek nukleární rodiny. Tato zájmová skupina bude zkoumat vzájemné souvislosti mezi sociální změnou a dopravou ve velmi různé prostorové organizaci a kulturních kontextech Evropy a Severní Ameriky.

Zájmová skupina 4: životní prostředí, bezpečnost, zdraví, zábor území a kongescce

(*Veli Himanen (Evropa) / Marti Lee-Goselin (Severní Amerika)*)

Sektor dopravy je plný mnoha externalit. Tato zájmová skupina se ujme srovnávací studie aspektů životního prostředí, bezpečnosti, zdraví, záboru území a kongescí a doporučených postupů v těchto otázkách v Severní Americe a Evropě. Geografický rámec analýz se rozprostírá od lokálních efektů až po globální fenomény. Studované postupy včetně stanovování cen a regulace, financování a investic jsou zaměřeny pro zvýšení ekonomického růstu a soudružnosti.

Zájmová skupina 5: instituce, regulace a trhy v dopravě

(*Piet Rietveld (Evropa) / Roger Stough (Severní Amerika)*)

Dopravní sektor se těší velkému zájmu veřejnosti a rozhodovacích orgánů. Tato zájmová skupina se snaží o výměnu a shromáždění důležitých poznatků za účelem srovnávacích analýz institucí a regulačních mechanismů v zemích Evropy a Severní Ameriky, které jsou důležité obecně pro dopravní chování a zvláště pro udržitelnou dopravu.

Každá zájmová skupina zorganizuje každý rok konferenci nebo shromáždění. Mimo tato shromáždění zájmových skupin se uskuteční další konference jako konference aktuálních uživatelů a mezi-sekční konference. Také bude probíhat prostřednictvím internetu elektronická interaktivní komunikace. Pro dané konference a shromáždění bude vytvořeno několik dokumentů a prezentací zabývajících

cích se tématem zájmové skupiny a cílem konkrétního shromáždění. Tyto prezentace a dokumenty budou zpřístupněny také na webových stránkách projektu STELLA. Síť STELLA je otevřená síť, která umožňuje novým dopravním exper-

tům a výzkumníkům zapojit se v kterémkoliv čase. Zapojení do projektu STELLA je příležitostí pro účast na shromážděních projektu STELLA, možnosti transatlantických výzkumných kontaktů, k prezentaci přednášek a udržení blízkého kontaktu

s komunitou dopravního výzkumu jak v Evropě, tak v Severní Americe.

Doc. Ing. arch. PhDr. Karel Schmeidler, CSc.

---

1) ICTCT – International Co-operation on Theories and Concepts in Traffic Safety, Organizace dopravních psychologů, sociologů a odborníků na dopravní bezpečnost